

Nr 137.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1943 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1943/44 till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet jämte i ämnet väckta motioner.
(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkten 72) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som bleve riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1943/44

dels till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Avlöningar ett förslagsanslag av 4,185,000 kronor;

dels till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Omkostnader ett förslagsanslag av 3,100,000 kronor;

dels till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Avlöningar ett förslagsanslag av 1,845,000 kronor;

dels ock till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Omkostnader ett förslagsanslag av 1,535,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 175, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 5 mars 1943, föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1943/44, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledas av vad departementschefen anför;

2. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44;

3. till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 4,125,000 kronor;

4. till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 3,100,000 kronor;

5. medgiva, att vid utgången av budgetåret 1942/43 befintlig reservation å det senast för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Utrustning må disponeras intill utgången av budgetåret 1944/45;

6. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44;
7. till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,867,000 kronor;
8. till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,535,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *A. Forsslund m. fl.* (I: 226) och den andra inom andra kammaren av herr *B. von Friesen m. fl.* (II: 332), vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta att vid radiumhemmet skola som hittills vara anställda 8 underläkare varav — i enlighet med förslag av direktionens besparingskommitté — 3 förste och 5 andre.

I. Fortsatta besparings- och rationaliseringsundersökningar.

I början av den rådande kristiden vidtogos vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet vissa smärre besparingsåtgärder. År 1941 verkställdes där- efter av särskilda av besparingsberedningen tillkallade sakkunniga en ingående utredning rörande möjliga besparings- och rationaliseringsåtgärder vid de båda sjukhusen. De sakkunnigas förslag åsyftade huvudsakligen att minska belastningen på karolinska sjukhusets avlöningsanslag genom indragning av personal, utbyte av befattningar i högre lönegrader mot sådana i lägre lönegrader samt bättre tillvaratagande av personalens arbetskraft. Därjämte föreslogo de sakkunniga åtgärder för nedbringande av belastningen på omkostnadsanslagen och ökning av inkomsterna vid sjukhusen. Sakkunnigförslaget innebar besparingar till ett belopp av omkring 370,000 kronor. Över förslaget av- gävos ett flertal yttranden. Direktionen för karolinska sjukhuset (inom vil- ken dock skiljaktiga meningar anfördes) samt överläkarna och avdelningsföre- ståndarna vid de båda sjukhusen förklarade sig endast till en mindre del kunna tillstyrka genomförandet av de föreslagna besparingsåtgärderna. Direk- tionen meddelade dock, att den ämnade genom egna organ låta verkställa fortsatt undersökning av rationaliseringsmöjligheterna.

De föreslagna besparingsåtgärderna ha hittills endast delvis genomförts. Av karolinska sjukhusets direktion har emellertid tillsatts en särskild kom- mitté med uppgift att undersöka möjligheterna av fortsatta besparingsåtgärder. Karolinska sjukhusets direktion har i skrivelse den 26 januari 1943 tagit ställning till den hittills av besparingskommittén gjorda utredningen.

Sjukhusdirektionen har därvid anført, att kommitténs utredningsarbete icke hittills föranlett några förslag till mera avsevärda besparingar. En

förste underläkartjänst vid jubileumskliniken föreslås förändrad till andre underläkartjänst. Därjämte har direktionen meddelat, att den höjt behandlingsavgifterna på gymnastikavdelningarna och vissa avgifter för röntgenundersökningar, varigenom årsinkomsterna vid de båda sjukhusen skulle ökas med sammanlagt omkring 30,000 kronor.

Från direktionens beslut ha skiljaktiga meningar anmälts av *professorerna Nordenson* och *Abramson* under framhållande av att de vid behandlingen i direktionen av besparingsberedningens sjukhussakkunnigas förslag tillstyrkt längre gående besparingsåtgärder än de nu föreslagna.

Departementschefen har för egen del anfört i huvudsak följande.

När jag i fjol anmälde frågan om anslag till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, förelåg till prövning ett förslag till rationaliserings- och besparingsåtgärder vid nämnda institutioner, vilket framlagts av särskilda av besparingsberedningen tillkallade sakkunniga. Dessa hade efter ingående granskning av de båda sjukhusens organisation och verksamhet och på grundval av jämförelser med förhållandena vid andra likartade sjukvårdsinrättningar kommit till den uppfattningen, att det vore möjligt att icke blott väsentligt nedbringa driftkostnaderna vid förstnämnda sjukhus utan även öka inkomsterna genom förhöjning av vissa avgifter. Icke oväsentliga möjligheter ansågos föreligga att nedbringa personalkostnaderna genom indragning av viss personal, genom utbyte av högre befattningshavare mot lägre sådana och genom att bättre och effektivare utnyttja personalens arbetstid. För egen del fann jag det i flera fall svårt att utan en mera ingående undersökning avgöra, i vad mån det vore lämpligt att realisera de ifrågasatta besparingsåtgärderna. Då emellertid direktionen förklarade sig beredd att genom egna organ låta verkställa en sådan utredning, tog jag fasta härpå under uttrycklig förklaring, att det av de sakkunniga förebragta utredningsmaterialet i väsentliga hänseenden borde kunna läggas till grund för den fortsatta undersökningen och därav föranledda framtida avgöranden. Även riksdagen framhöll med styrka angelägenheten av att den av direktionen i utsikt ställda utredningen beträffande ytterligare av besparings- och rationaliseringsåtgärder komme till stånd och bedreves i väsentliga hänseenden med utgångspunkt från det då förebragta utredningsmaterialet. Riksdagen underströk tillika vikten av att möjligheten till ytterligare besparingar ifråga om personalkostnaderna vid karolinska sjukhuset ingående prövades.

Jag vill icke dölja, att jag ej anser mig kunna godtaga det arbete i förevarande hänseende, vilket redovisats av den av direktionen tillsatta besparingskommittén, såsom något slutgiltigt resultat av besparingsaktionen. Jag finner det visserligen naturligt, om de för undervisningen och sjukvården ansvariga läkarna eftersträva bästa möjliga arbetsvillkor, och jag är även medveten om att de bägge sjukhusens karaktär av undervisningsanstalter kan motivera speciella krav i fråga om personal och utrustning m. m. För den skull får man emellertid icke bortse från de fordringar på ekonomisering, som även i detta fall måste uppställas och som med särskild styrka göra sig gällande i nuvarande statsfinansiella läge. Jag finner icke anledning att frånga min i fjol uttalade uppfattning, att åtminstone karolinska sjukhusets standard är hög, även om karaktären av undervisningssjukhus beaktas, och att dess driftkostnader äro betydande, även om hänsyn tages till de avsevärda utgifterna för den avgiftsfria militära sjukvården, vilka nu stigit till cirka

1 $\frac{3}{4}$ miljon kronor per år. De av sjukhusets läkare anförda argumenten mot ifrågasatta kostnadsreduceringar måste vägas mot andra synpunkter, som varit vägledande för budgetarbetet i övrigt och som icke minst när det gäller den akademiska undervisningen föranlett att även angelägna och starkt motiverade framställningar om medelsanvisning måst avböjas eller ställas på framtiden. Utan att förringa betydelsen av de rationaliseringssträvanden, som i fråga om karolinska sjukhusets omkostnadsanslag nu lett fram till vissa ehuru till beloppet svårbestämbara besparingar och utan att förbise, att den förhöjning av vissa avgifter, som nyligen vidtagits, är ägnad att i någon mån minska nettokostnaderna för de båda sjukhusens drift, måste jag dock betona angelägenheten av att direktionens besparingssträvanden intensifieras i syfte att nå mera påtagliga resultat. I det följande kommer jag att beröra några av de områden, som synas mig böra därvid särskilt uppmärksammas. Jag kommer ock att föreslå, att vissa av direktionens besparingskommitté avvisade inskränkningar av läkar- och kanslipersonalen nu genomföras.

I fråga om detaljerna innebär departementschefens förslag i huvudsak följande:

1) En förste underläkartjänst vid radiumhemmet indrages tillsvidare.

Beträffande detta spörsmål ha *besparingsberedningens sjukvårdssakkunniga* erinrat, att läkarpersonalen vid radiumhemmet utgöres av 2 överläkare, 2 biträdande läkare och 8 underläkare, samt ha vidare anført: Antalet läkare är proportionsvis större än på något annat svenskt kliniskt sjukhus. En jämförelse mellan radiumhemmet och några större kirurgiska sjukhusavdelningar i landet utvisar, att antalet patienter per läkare vid radiumhemmet är 12 och vid ifrågavarande kirurgiska avdelningar 15—28. I likhet med jämförbara sjukhus utövar radiumhemmet visserligen, utom vården av inneliggande patienter, en stor poliklinisk verksamhet och följer sina patienter med systematiska efterundersökningar. Men även om hänsyn härtill tages, är det ingalunda lätt att förstå, att en så stor mängd läkare verkligen kan erfordras, helst som de till sitt förfogande ha skrivhjälp, som kvantitativt och kvalitativt avsevärt överstiger vad som eljest plägar förekomma. Med en väl genomförd organisering av läkarnas arbete m. m. torde minst en och sannolikt två underläkartjänster kunna indragas. Underläkarnas minst tvååriga tjänstgöring vid sjukhuset synes skaffa dem en fullt nöjaktig underbyggnad för deras kommande specialistverksamhet, särskilt som klientelet är mycket stort och omväxlande. Indrages en läkartjänst, blir antalet patienter per läkare 13.

Direktionens besparingskommitté har förordat, att en förste underläkartjänst förändras till andre underläkartjänst. Med hänsyn till vad överläkaren vid jubileumskliniken, professorn *Berven* anført i en avgiven promemoria har kommittén funnit, att en minskning av antalet läkare vid radiumhemmet skulle medföra en nedsatt effektivitet av den vid radiumhemmet bedrivna verksamheten. Kommittén, som förutsätter, att en sådan inskränkning av klinikens verksamhet icke är avsedd, anser sig därför icke böra föreslå någon minskning av antalet läkare vid kliniken, men finner hinder icke möta, att en förste underläkartjänst därstädes förändras till en andre underläkartjänst, varigenom skulle erhållas en årlig besparing av 426 kronor jänte rörligt tillägg och kristillägg.

Professorn *Berven* har i nämnda promemoria anført bland annat.

En nyantagen underläkare på radiumhemmet saknar utbildning i radioterapi och kan därför icke beträffande prestationsförmågan jämföras med en underläkare, som anställs på en annan klinik. Vid radiumhemmet finnas inga tjänstgörande medicine kandidater utan allt arbete måste utföras av läkarna. Sjukvården på radiumhemmet avviker i många avseenden från den på en kirurgisk och medicinsk klinik, framför allt genom nödvändigheten av en noggrann läkarkontroll av samtliga behandlingar och den omfattande efterkontrollen av patienterna. På varje plats vårdades vidare under budgetåret 1940/41 på radiumhemmet 34 patienter och på den kirurgiska kliniken endast 20 patienter. Poliklinikarbetet har icke heller samma natur på radiumhemmet som på övriga kliniker utan består huvudsakligen av fortsatt behandling av patienter, som förut behandlats på kliniken, och kontroll av läkningsförloppet.

Av de sju underläkarna på radiumhemmets allmänna avdelning utför en bland annat samtliga radiumapplikationer, fyra äro avdelningsläkare, tillika poliklinikläkare och röntgenläkare, en är poliklinikläkare och en är nattläkare. Cirkulation på de olika posterna förekommer i stor utsträckning. Sedan den nuvarande organisationsplanen uppgjordes år 1937, har arbetet ökat. Om minskning av läkarnas antal skulle företagas, torde den i första hand komma att bestå i indragning av nattläkaren, vilket skulle medföra, att ingen radiumbehandling kunde ske på nätterna. Indragning av någon av de övriga läkarna skulle innebära ökad arbetsbelastning på de återstående, vilka nu äro fullt sysselsatta cirka 7 timmar dagligen, samt medföra för sjukvården och utbildningen synnerligen menliga följder. Läkarna böra också ha någon tid över för vetenskaplig forskning.

Utökande av underläkarnas arbete genom indragning av en eller två tjänster anser jag mig med hänsyn till sjukvårdens och undervisningens krav icke kunna förorda.

Kommitténs förslag har tillstyrkts av *sjukhusdirektionen*.

Statskontoret har ansett det möjligt att indraga åtminstone en läkartjänst.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Vad först beträffar den ifrågasatta reduktionen av antalet *läkartjänster vid radiumhemmet* har vid den förnyade utredningen visserligen understrukits, att det ur forskningens och sjukvårdens synpunkt är önskvärt, att nuvarande antal läkare bibehålles, men något oöverstigligt hinder för genomförande av de sakkunnigas förslag synes mig icke ha påvisats. Jag erinrar i detta sammanhang om, att i årets åttonde huvudtitel (punkten 75, sid. 170) föreslagits, att vid jubileumskliniken i Lund från och med nästa budgetår skall inrättas en ny befattning som laborator i radioterapi. Denna åtgärd innebär en decentralisering av cancersjukvården och den radiologiska forskningen, som torde förstärka motiven för en åtminstone tillfällig minskning av läkarpersonalen vid radiumhemmet. Jag förordar därför, att en förste underläkartjänst vid radiumhemmet tills vidare indrages.

2) En ingående undersökning skall verkställas angående möjligheten att öka sjukgymnasternas dagliga arbetstid, vilken för närvarande är 6 timmar, i syfte att söka få till stånd en minskning av antalet sjukgymnaster.

3) Ett ordinarie kontorsbiträde på gymnastikavdelningen utbytes mot ett extra ordinarie kontorsbiträde med halvtidstjänstgöring.

4) Sjukhusdirektionen skall anbefallas inkomma med program för ge-

nomförande så snart ske kan av ett utbyte av de nattjänstgörande sjuk-sköterskorna mot sköterskebiträden.

Till stöd för det i *motionerna I: 226 och II: 332* framförda yrkandet har anförts bland annat:

Departementschefen har framhållit att inrättandet av en ny befattning som laborator i radioterapi vid jubileumskliniken i Lund »innebär en decentralisering av cancersjukvården och den radiologiska forskningen, som torde förstärka motiven för en åtminstone tillfällig minskning av läkarpersonalen vid radiumhemmet».

Det verkliga förhållandet är, att röntgendiagnostik och strålterapi vid Lunds lasarett ända sedan den 1 juni 1932 varit skilda åt med två fullt självständigt arbetande chefer. Någon avlastning av det löpande arbetet eller av den vetenskapliga forskningen på radiumhemmet kan icke uppkomma genom att dessa två befattningar nu från den 1 juli 1943 överföras till laboratorbefattningar i röntgendiagnostik och radioterapi.

Cancersjukvården är sedan 1933 så ordnad, att kliniken i Lund har mottagit cancersjuka från södra Sverige motsvarande en befolkning av 1½ miljon, kliniken i Göteborg cancersjuka från västra Sverige motsvarande en befolkning av 1½ miljon och radiumhemmet cancersjuka från det övriga Sverige motsvarande en befolkning av cirka 3 miljoner. Även sedan jubileumskliniken i Lund trätt i full verksamhet år 1941, har icke någon minskning, utan tvärtom en fortskridande ökning, av radiumhemmets patienter kunnat påvisas.

Den föreslagna indragningen av en förste underläkareplats vid radiumhemmet skulle medföra endera av följande möjligheter:

- 1) indragning av läkaren på röntgenavdelningen
- 2) indragning av läkaren på teleradiumavdelningen
- 3) utsträckning av polikliniktiderna och inskränkning av forskningsarbetet.

1) Indragning av underläkaren på röntgenavdelningen skulle medföra de allvarligaste vådor vid röntgenbehandlingen och risker för skador på patienterna, vilka skulle kunna medföra ett betydande ekonomiskt ansvar för staten.

2) Indragning av teleradiumläkaren skulle medföra, att all teleradiumbehandling under natten skulle få slopas. Vid en sådan indragning skulle endast halva antalet patienter kunna behandlas, mot vad som nu är fallet. Detta innebär icke blott en förlängd liggtid på sjukhuset och därmed följande ökade omkostnader utan även de allvarligaste vådor för tillväxt av tumören under väntetiden. Vid teleradiumbehandlingen användes cirka 8 g radium, av vilka 5 g inköpts av staten och 3 g ställts till förfogande av Konung Gustaf V:s jubileumsfond. Dessa 8 g representera för närvarande ett värde av minst 1,200,000 kronor och även bortsett från de medicinska synpunkterna torde det vara olämpligt att låta detta värde ligga oanvänt under halva dygnet.

3) Indragning av en underläkare skulle vidare medföra en betydligt utsträckt väntetid vid de polikliniska mottagningarna. Redan nu måste tyvärr ofta svårt sjuka patienter med betydande smärtor vänta relativt länge vid de dagliga mottagningarna, då varje dag ca 135 patienter skola undersökas. En utsträckt väntetid för dessa svårt sjuka skulle säkerligen medföra en kraftig, berättigad kritik.

Den ökade arbetsbelastningen för läkarna skulle även menligt inverka på det vetenskapliga forskningsarbetet, som dock är underlaget för allt fortskridande av kunskapen om kräftsjukdomarna.

Den av karolinska sjukhusets direktion tillsatta besparingskommittén, som haft tillfälle att i alla detaljer granska radiumhemmets arbete, har icke kunnat taga på sig ansvaret att föreslå en minskning av antalet underläkare, men har i besparingssyfte föreslagit, att en förste underläkarbefattning utbytes mot en andre underläkarbefattning, vilken åtgärd också accepterats av ansvarige överläkaren, då härigenom arbetet dock kan utföras i huvudsak såsom hittills.

Den av departementschefen föreslagna indragningen av en förste underläkare måste enligt vad ovan anförts bliva till starkt men för sjukvården och det vetenskapliga forskningsarbetet vid radiumhemmet och synes därför ej tillräddig.

Utskottet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår har sjukhusdirektionens besparingskommitté förordat, att en förste underläkartjänst vid radiumhemmet skulle förändras till en andre underläkartjänst, medan departementschefen föreslagit, att ifrågavarande befattning skulle tills vidare indragas. Det i motionerna I: 226 och II: 332 framställda yrkandet överensstämmer med den ståndpunkt besparingskommittén intagit i berörda fråga. Departementschefen har framlagt sitt ovannämnda förslag såsom ett led i de av honom förordade rationaliseringsåtgärderna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet. Ehuru utskottet delar departementschefens uppfattning om angelägenheten av att direktionens besparingssträvanden intensifieras, i syfte att nå mera påtagliga resultat i förevarande avseende än vad genom det hittills verkställda besparingsarbetet vunnits, har utskottet likväl icke ansett sig böra biträda förslaget om indragningen av omfördälda läkartjänst. De skäl, som framförts såväl av direktionens besparingskommitté som i motionerna, ha nämligen övertygat utskottet om att den ifrågasatta indragningen skulle vara till avsevärt men för sjukvården och det vetenskapliga forskningsarbetet vid radiumhemmet. Utskottet har därför funnit sig böra i enlighet med motionärernas förslag tillstyrka, att läkartjänsterna vid radiumhemmet bibehållas vid nuvarande antal, varvid dock en förste underläkartjänst från och med nästa budgetår bör omändras till en andre underläkarbefattning.

Till de av departementschefen i övrigt i rationaliseringssyfte förordade åtgärderna får utskottet giva sin anslutning.

II. Förslagsanslagen till Karolinska sjukhuset: Avlöningar och Omkostnader.

Avlöningsslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4,224,000 kronor och föreslås för nästa budgetår skola uppföras med 4,125,000 kronor, vilket innebär en minskning med 99,000 kronor. Anslags-

minskningen har möjliggjorts huvudsakligen genom följande av departementschefen förordade åtgärder:

a) avförande ur personalförteckningen av 5 vakanta sjukskötersketjänster på avlöningsstat och deras ersättande med lägre avlönade befattningar (elever och sköterskebiträden);

b) genomförande av de i det föregående under avdelning I angivna personalinskränkningarna;

c) överföring av sjukvårdarpersonalen vid psykiatriska kliniken till sinnessjukhusens stat (femte huvudtiteln);

d) nedräkning av ordinarieposten med hänsyn till vakanser.

Dessa åtgärder motvägas delvis genom nyanställning av viss icke-ordinarie personal, däribland en andre underläkare på röntgendiagnostiska avdelningen, samt därigenom att vissa vikarier tillerkänts dyrtidskompensation. Departementschefen har vidare förutsatt, att den avdelning på ögonkliniken, som hittills icke i full utsträckning tagits i bruk, nu skall få helt tagas i anspråk, när så erfordras på grund av ökat patientantal eller för erhållande av tillgång till barnplatser.

Beträffande den *dyrtidskompensation, som tillerkänts viss vikarierande personal*, inhämtas av propositionen i huvudsak följande.

Hos Kungl. Maj:t ha hösten 1942 framställningar gjorts dels av svensk sjuksköterskeförening om högre avlöning åt vikarierande sjuksköterskor vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, dels ock av civilförvaltningens personalförbund om rörligt tillägg och kristillägg åt vikarier och annan tillfällig arbetskraft vid de båda sjukhusen. I yttrande häröver anhöll sjukhusdirektionen om medgivande att i den mån så befunnas vara behövt utbetala lönetillägg, motsvarande kristilläggen, på de löner, som utginge till vikarier vid sjukhusen.

Sedan direktionen anbefallts inkomma med utredning beträffande frågan, för vilka personalgrupper lönetilläggen vore mest av behovet påkallade, meddelade direktionen.

Särskilt stort behov av förhöjda vikarielöner föreligger i fråga om maskinavdelningarnas personal. Vid karolinska sjukhusets maskinavdelning ha därför höjda löner för vikarier måst införas redan hösten 1942. Kostnaden för kristillägg åt vikarierande personal vid nämnda avdelningar har för helt år beräknats till 5,500 kronor vid karolinska sjukhuset och 750 kronor vid lasarettet.

Även i fråga om vissa grupper kvinnlig personal har vikaricanskaffningen stött på svårigheter, särskilt i fråga om sjuksköterskor, kontors- och skrivbiträden, sköterskebiträden, städerskor samt biträden i kök och tvättinrättningar. Svårigheterna ha i huvudsak förelegat under sommarmånaderna, då semestrarna öka vikariebehovet och tillgången på arbetskraft minskas. Kostnaden för kristillägg åt nu ifrågakvarande personal har beräknats för år uppgå till 39,480 kronor vid karolinska sjukhuset och 18,500 kronor vid serafimerlasarettet.

Genom beslut den 5 mars 1943 har Kungl. Maj:t medgivit, att direktionen må, räknat från och med den 1 januari 1943, i den omfattning förhållandena sådant påkalla tillerkänna vid de båda sjukhusen tjänstgörande

vikarier och annan tillfälligt anställd personal inom maskinpersonalen och nyssnämnda kvinnliga personalgrupper lönetillägg, uppgående högst till belopp, motsvarande enligt gällande grunder utgående kristillägg till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare i statens tjänst. Tillika har medgivits, att vederbörande anslagsposter få överskridas med vissa belopp.

Beträffande omkostnadsanslaget innebär Kungl. Maj:ts förslag en anslagsminskning med 10,000 kronor till 3,100,000 kronor.

För utrustning av karolinska sjukhuset ha anvisats tillhoppa 4,330,000 kronor. Anslag för ändamålet var senast uppfört på riksstaten för budgetåret 1939/40. På grund av krigsförhållanden ha de anvisade medlen delvis måst reserveras, och enligt direktionens beräkningar återstår vid utgången av innevarande budgetår ett belopp av cirka 345,000 kronor, varav 150,000 kronor icke få användas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Departementschefen har nu föreslagit, att anslaget må disponeras under ytterligare två budgetår.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit annat att erinra mot de av departementschefen för nästa budgetår verkställda anslagsberäkningarna än att de i avlöningsstaten under rubriken II Sjukhuset i övrigt upptagna anslagsposterna till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg böra — med anledning av den ståndpunkt utskottet intagit i fråga om underläkartjänsterna vid radiumhemmet — ökas med 7,000 respektive 1,000 kronor till 2,500,000 respektive 421,000 kronor.

Till följd härav bör dels slutsumman under nämnda rubrik ökas med (7,000 + 1,000 =) 8,000 kronor till 4,030,000 kronor, dels ock avlöningsanslagets slutsumma ökas med samma belopp till 4,133,000 kronor.

Utskottet har uppmärksammat, att Kungl. Maj:t medgivit, att vissa kategorier vikarier vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet må, i den omfattning förhållandena sådant påkalla, tillerkännas viss dyrtidskompensation. Utskottet får med anledning av en framställning, som ingivits till utskottet från civilförvaltningens personalförbund, framhålla, att det måhända kan befinnas påkallat att utsträcka detta medgivande även till andra kategorier av vikarierande personal vid de båda sjukhusen.

Utskottet biträder departementschefens förslag om disponerande även under budgetåren 1943/45 av ovannämnda reservationsanslag till utrustning vid karolinska sjukhuset.

III. Förslagsanslagen till Serafimerlasarettet: Avlöningar och Omkostnader.

Dessa anslag äro nu uppförda med respektive 1,876,500 kronor och 1,535,000 kronor.

I fråga om avlöningsanslaget innebär Kungl. Maj:ts förslag en anslagsminskning med 9,500 kronor till 1,867,000 kronor. Förslaget har möjliggjorts bland annat genom indragning av den ordinarie kameralbiträdestjänsten från och med den 1 oktober 1943.

Beträffande omkostnadsanslaget innebär Kungl. Maj:ts förslag anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag beträffande beräkningen av ifrågavarande anslag för nästa budgetår.

Utskottet.

IV. Hemställan.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 226 och II: 332,

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1943/44, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 5 mars 1943 anført;

2. godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

I. Radiofysiska och radiopatologiska institutionerna.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	67,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis ...	»	10,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	17,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	9,000

Summa kronor 103,000

II. Sjukhuset i övrigt.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	895,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis ..	»	214,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	2,500,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	421,000
Summa kronor		4,030,000

III. Sammanfattning.

I. Radiofysiska och radiopatologiska institutionerna	kronor	103,000
II. Sjukhuset i övrigt	»	4,030,000
Summa kronor		4,133,000;

3. till *Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 4,133,000 kronor;

4. till *Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3,100,000 kronor;

5. medgiva, att vid utgången av budgetåret 1942/43 befintlig reservation å det senast för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till *Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Utrustning* må disponeras intill utgången av budgetåret 1944/45;

6. godkänna följande avlöningsstat för *serafimerlasarettet*, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

A v l ö n i n g s s t a t .

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	383,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis ..	»	144,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	1,141,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	198,200
Summa kronor		1,867,000;

7. till *Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,867,000 kronor;

8. till *Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,535,000 kronor.

Stockholm den 28 maj 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 135.
